

**Latvijas Republika
VENTSPILS PILSĒTAS DOME**

Jūras iela 36, Ventspils, LV3601, Latvija, tālr.: 63601100, fakss: 63601118, e-pasts: dome@ventspils.lv

LĒMUMS

2020.gada 17.decembrī

Ventspilī

Nr.170
(protokols Nr.25; 6.§)

Par Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalību
SIA „Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca”

Saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.panta pirmo daļu publiskai personai, tai skaitā pašvaldībai, ir pienākums ne retāk kā reizi piecos gados pārvērtēt katru tās tiešo līdzdalību kapitālsabiedrībā un atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmajā daļā minētajiem gadījumiem.

Ņemot vērā to, ka Ventspils pilsētas dome ir 87,96% kapitāla daļu turētāja SIA „Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca” (turpmāk – Kapitālsabiedrība) un iepriekšējā Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalība Kapitālsabiedrībā ir vērtēta 2015.gadā, pašvaldībai ir pienākums no jauna izvērtēt tās līdzdalības atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) prasībām.

Atbilstoši VPIL 88.panta pirmajai daļai, publiska persona savu funkciju efektīvai izpildei var dibināt kapitālsabiedrību vai iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā, ja īstenojas viens no šādiem nosacījumiem:

- 1) tiek novērsta tirgus nepilnība — situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;
- 2) publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai;
- 3) tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

VPIL 88.panta otrajā daļā noteikts, ka publiska persona pirms kapitālsabiedrības dibināšanas vai līdzdalības iegūšanas esošā kapitālsabiedrībā veic paredzētās rīcības izvērtējumu, ietverot arī ekonomisko izvērtējumu, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt šā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus. Veicot izvērtējumu, publiska persona konsultējas ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem, kā arī ievēro komercdarbības atbalsta kontroles jomu regulējošu normatīvo aktu prasības.

Ventspils pilsētas pašvaldība ir veikusi attiecīgu izvērtējumu par Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalību Kapitālsabiedrībā (veicot juridisko, ekonomisko un ietekmes uz konkurenci izvērtējumu), kā arī konsultējusies ar Konkurences padomi un biedrību “Latvijas slimnīcu biedrība”. Rezultātā secināts, ka pašvaldības funkciju efektīvai izpildei un Kapitālsabiedrībai noteikto mērķu sasniegšanai ir saglabājama Kapitālsabiedrības darbība esošajā statusā ar Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalību Kapitālsabiedrībā, jo tā atbilstoši pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem ar savu darbību pārvalda stratēģiski svarīgu īpašumu – Ventspils slimnīcu un vienlaicīgi nodrošina tādus pakalpojumus, kas ir stratēģiski svarīgi valsts un pašvaldības teritorijas attīstībai – veselības aprūpes pakalpojumus. Papildus jāņem vērā, ka Kapitālsabiedrība savus pakalpojumus sniedz tirgus nepilnības apstākļos. Minētais pamatojams ar turpmāko.

Saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” 14.panta pirmās daļas 1.punktu, pildot savas funkcijas, pašvaldībām likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības veidot kapitālsabiedrības, kā arī ieguldīt savus līdzekļus kapitālsabiedrībās. Līdz ar to pašvaldība, pamatojoties uz iepriekšminētajām tiesību normām, ir tiesīga darboties privāto tiesību jomā, iegūstot līdzdalību pašvaldības kapitālsabiedrībā.

Ārstniecības likuma 54.panta pirmā daļa nosaka, ka ārstniecības iestādi var izveidot valsts institūcijas, pašvaldības, fiziskās vai juridiskās personas. Atbilstoši minētā likuma 1.panta 3.punktam ārstniecības iestādes ir ārstu prakses, valsts un pašvaldību iestādes, saimnieciskās darbības veicēji un komercsabiedrības, kas reģistrētas ārstniecības iestāžu reģistrā, atbilst normatīvajos aktos noteiktajām obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām un nodrošina ārstniecības pakalpojumus.

Atbilstoši likumā „Par pašvaldībām” 15.pantā noteiktajam, viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir nodrošināt veselības aprūpes pieejamību, kā arī veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu.

Minēto pašvaldības funkciju izpildē Ventspils pašvaldībā piedalās arī Kapitālsabiedrība. Tās vispārējais stratēģiskais darbības mērķis izriet no tiesību aktos noteiktajām pašvaldības funkcijām un pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem un tas ir – nodrošināt veselības aprūpes pieejamību un veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu.

Attiecībā uz VPIL 88.pantā minētajiem priekšnoteikumiem publiskas personas darbībai privāto tiesību jomā, jāņem vērā, ka Kapitālsabiedrības apsaimniekotā Ventspils slimnīca ir uzskatāma par stratēģiski nozīmīgu īpašumu pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai.

Pēc būtības tas nozīmē, ka Kapitālsabiedrība sniedz medicīniskās palīdzības minimumu, kas noteikta kā viena no cilvēka pamata tiesībām saskaņā ar Satversmi un uzdota nodrošināt pašvaldībai, kas atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai šīs funkcijas izpildei ir izveidojusi Kapitālsabiedrību. Savukārt Veselības ministrija veido valsts veselības politiku, slimnīcu tīklu un atbild par valsts finansējuma sadali, no kā izriet Kapitālsabiedrībā pieejamie valsts finansētie veselības aprūpes pakalpojumi.

Kapitālsabiedrības darbības mērķi izvirzīti saskaņā ar Ventspils pilsētas pašvaldības apstiprinātajiem attīstības plānošanas dokumentiem „Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam” un „Ventspils pilsētas attīstības programma 2014.-2020.gadam”, kuros viens no rīcības virzieniem ir „kvalitatīva veselības aprūpe” un tā īstenošanai izvirzīti sekojoši mērķi un uzdevumi: nodrošināt veselības aprūpes pieejamību un veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu - uzturēt un attīstīt kvalitatīvu pakalpojumu kompleksu, lai nodrošinātu neatliekamās medicīniskās palīdzības un stacionāro medicīnisko pakalpojumu pieejamību Ventspils un Ziemeļkurzemes iedzīvotājiem, tādējādi nodrošinot stabilitāti medicīnisko pakalpojumu tirgū un pašvaldībai uzlikto funkciju izpildi, t.sk., jāuzlabo veselības aprūpes pakalpojumu kvalitāti, jāuzlabo ārstniecības iestāžu infrastruktūru, jāuzlabo slimību profilaksi, jāveic augsti kvalificētu medicīnas speciālistu piesaiste, medicīnas personāla profesionālās kompetences un prasmju paaugstināšanu, jāveic vides pieejamības uzlabošanu ārstniecības iestādēs, jāuzlabo infrastruktūra, jāsekmē veselības profilakses pasākumi, informējoši, audzinoši pasākumi par veselīgu dzīvesveidu, jāveic atbalsts rehabilitācijas pakalpojumiem pacientiem pēc smagām saslimšanām un gados veciem cilvēkiem, jānodrošina medicīnas tūrisma pakalpojumu piedāvājuma sagatavošana un ārvalsts pacientu piesaistīšanu.

Mērķi sasaucas arī ar Saeimas paziņojumu “Par Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2014.-2020.gadam”, kurā pie rīcības virziena “Vesels un darbaspējīgs cilvēks” izvirzītas sekojošas aktivitātes:

1. Veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības nodrošināšana (īpaši stiprinot primārās veselības aprūpes lomu profilaksē, diagnostikā un ārstēšanā, uzlabojot agrīno diagnosticēšanu un ārstēšanu ambulatorajā tīklā, uzlabojot neatliekamās medicīniskās palīdzības infrastruktūru);

2. Veselības aprūpes pakalpojumu kvalitātes uzlabošana, plānošana un koordinēšana, kas ietver gan tālākizglītības programmu īstenošanu ārstniecības un ārstniecības atbalsta personām, sirds un asinsvadu, onkoloģisko, psihisko saslimšanu, perinatālās aprūpes tīkla attīstību, pakalpojumu apmaksas sistēmas pilnveidošana, kā arī veselības aprūpes iestāžu darba efektivitātes novērtēšana un pilnveidošana;
3. Medicīniskās un sociālās rehabilitācijas pasākumi darbaspēju saglabāšanai un atjaunošanai, t.sk. personām pēc nelaimes gadījumiem, saslimšanām un traumām darbā.

Neatliekamā medicīniskā palīdzība Kapitālsabiedrībā tiek nodrošināta septiņos profilos – internajā medicīnā, ķirurģijā, anestezioloģijā, ginekoloģijā/dzemdniecībā, traumatoloģijā, neiroloģijā un pediatrijā. Uz slimnīcas bāzes izveidoti reģionāli centri tādos palīdzības veidos kā diagnostika, neiroloģija (insulta vienība), traumatoloģija, ortopēdija, infekciju slimības un otolaringoloģija. Visas Kurzemes ietvaros Ventspilī esošā slimnīca sniedz palīdzību arī oftalmoloģijā, nefroloģijā un mugurkaula ķirurģijā.

Ventspils slimnīcā ir izveidotas šādas nodaļas: uzņemšanas, iekšķīgo slimību, kardioloģijas, ķirurģijas, intensīvās terapijas, traumatoloģijas, dzemdību, ginekoloģijas, diagnostikas, laboratorijas, neiroloģijas, bērnu, acu, LOR, infekciju slimību, paliatīvās aprūpes, hemodialīzes, asins sagatavošanas un fizikālās terapijas un rehabilitācijas nodaļas. Talsu filiālē ir izveidotas šādas nodaļas: uzņemšanas, intensīvās terapijas, diagnostikas, ķirurģijas un dienas stacionāra, iekšķīgo slimību, hemodialīzes, ambulatorās medicīnas, rehabilitācijas un laboratorijas nodaļas.

Kapitālsabiedrība, atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajiem kritērijiem, kuri ir saistoši un vienlīdzīgi visām ārstniecības iestādēm, noslēgusi līgumus ar Nacionālo veselības dienestu:

- 1) par valsts garantētās primārās veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu un apmaksu (veselības aprūpe mājās),
- 2) par ambulatoro laboratorisko veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu un apmaksu,
- 3) par sekundārās ambulatorās veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu un apmaksu (diagnostikas pakalpojumi, speciālistu konsultācijas, dienas stacionāra pakalpojumi, atsevišķi fiksētie maksājumi)
- 4) par stacionārās veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu un apmaksu (paliatīvā aprūpe, insulta vienība, hronisko pacientu aprūpe, endoprotezēšana, dzemdību pakalpojumi, rehabilitācija, fiksētie maksājumi par DRG, par plānveida īslaicīgo ķirurģiju, par neatliekamās medicīnas palīdzību un uzņemšanas nodaļu, par observācijas gultu).

Līdz ar to Kapitālsabiedrība sniedz valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumus atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai kā to dara ikviena cita ārstniecības iestāde. Pašvaldības komercdarbība nozarē neierobežo privātā kapitāla darbības attīstību, jo valsts apmaksātos veselības aprūpes pakalpojumus Kapitālsabiedrība tāpat kā privātais sektors sniedz par vienotām cenām, kuras regulē valsts. Savukārt maksas veselības aprūpes pakalpojumus Kapitālsabiedrība sniedz par cenām, kuras noteiktas uz ekonomiski pamatotiem aprēķiniem brīvas konkurences apstākļos. Pakalpojumu cenas balstītas uz pilnas pašizmaksas aprēķinu, iekļaujot tajā arī peļņas daļu.

Ventspils pilsētas pašvaldība, saglabājot līdzdalību un reorganizējot Kapitālsabiedrību, ir spējusi nodrošināt stabilitāti un attīstību veselības aprūpes pakalpojumu tirgū, piedāvājot nepārtrauktus, normatīviem aktiem atbilstoši sniegtus, augstas kvalitātes diennakts neatliekamās palīdzības pakalpojumus, stacionāros medicīniskos pakalpojumus, kā arī plašu sekundārās ambulatorās veselības aprūpes pakalpojumu klāstu. Līdzšinējā prakse pierādījusi, ka šāda veida veselības aprūpes pakalpojumu sniegšana iedzīvotājiem atbilst kopējām sabiedrības interesēm, jo šo pakalpojumu sniegšanā ir nepieciešams nodrošināt pieejamības nepārtrauktību, ko, paļaujoties tikai uz privāto sektoru, kas ir grūti prognozējams, būtu grūti nodrošināt, un pašvaldībai pastāvētu risks par uzliktās autonomās funkcijas neizpildi.

Nododot privātajam sektoram Kapitālsabiedrības funkcijas, pastāv risks, ka Ventspils pilsētas un novada iedzīvotājiem jaunais tirgus dalībnieks nespēs nodrošināt tik plašu pakalpojumu klāstu vienuviet un iespēju veikt stacionāro veselības aprūpi uz vietas Ventspils pilsētā, kā arī nebūs ieinteresēts veikt apjomīgus ieguldījumus ārstniecības un diagnostikas iekārtu iegādē, bet nosūtīs uz ārstniecības izmeklējumiem kādā citā pilsētā, līdz ar to būs apdraudēta Ventspils pilsētas un novada iedzīvotājiem iespēja saņemt ārstniecības pakalpojumus pēc iespējas tuvāk dzīves vietai, kā arī tiks radīti papildus ceļa izdevumi.

Savu viedokli par Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalības saglabāšanu Kapitālsabiedrībā un ietekmi uz konkurenci Ventspils pilsētas administratīvajā teritorijā sniegusi arī Konkurences padome, kas informējusi, ka Konkurences padomei nav iebildumu pret pašvaldības līdzdalības saglabāšanu Kapitālsabiedrībā. Konkurences padome secinājusi, ka Kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek sniegti pakalpojumi, kas ir atzīstami par stratēģiski svarīgiem VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punkta izpratnē. Savu viedokli ir sniegusi arī biedrība "Latvijas slimnīcu biedrība", kuras ieskatā Kapitālsabiedrība darbojas stratēģiski svarīgā nozarē valsts mērogā, kurā privātais tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu veselības aprūpes jomā. Ņemot vērā, ka tā ir viena no 7 reģionālajām daudzprofilu slimnīcām valstī, kas nodrošina veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem, pašvaldības neiesaistīšanās tirgū var novest pie medicīnas personāla aizplūšanas no Ziemeļkurzemes reģiona, kā arī no Latvijas Republikas valsts kopumā, kas var ietekmēt un pasliktināt iedzīvotāju veselības stāvokli. Biedrība uzskata, ka ir svarīgi saglabāt pašvaldības līdzdalību Kapitālsabiedrībā esošajā apjomā un veidā.

Ņemot vērā augstāk minēto, pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pantu, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.pantu, Ventspils pilsētas domes Ventspils pilsētas domes Ekonomikas un budžeta komisijas 2020.gada 21.septembra ieteikumu, Ventspils pilsētas domes Likumības komisijas 2020.gada 3.decembra ieteikumu un Ventspils pilsētas domes Finanšu komitejas 2020.gada 3.decembra un 2020.gada 17.decembra atzinumu,

Ventspils pilsētas dome nolemj:

1. Saglabāt Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalību SIA „Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca”, ņemot vērā, ka īstenojas Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 1., 2. un 3. punkta nosacījumi.
2. Noteikt SIA „Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca” vispārējo stratēģisko mērķi - nodrošināt veselības aprūpes pieejamību un veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu, uzturot un attīstot kvalitatīvu pakalpojumu kompleksu, lai nodrošinātu neatliekamās medicīniskās palīdzības, stacionāro un ambulatoro medicīnisko pakalpojumu pieejamību Ventspils un Ziemeļkurzemes iedzīvotājiem.

Sēdes vadītājs,

Domes priekšsēdētāja 1.vietnieks infrastruktūras jautājumos

J.Vītoliņš